

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 17.04.1997, sp. zn. 4 To 255/97, ECLI:CZ:KSCB:1997:4.TO.255.1997.1

Číslo: 36/1998

Právní věta:

I. Pokud zákon upravující společenské vztahy, jejichž porušování je postihováno trestním zákonem, zároveň obsahuje údaje vymezující některé znaky skutkové podstaty příslušného trestného činu (např. zákon o střelných zbraních a střelivu takto vymezuje některé znaky ustanovení § 185 tr. zák. o trestném činu nedovoleného ozbrojování), vztahuje se ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. o časové působnosti trestních zákonů i na působnost tohoto zákona.

II. Plynovka [§ 3 písm. i), § 17 odst. 1 písm. c) zákona č. 288/1995 Sb., o střelných zbraních a střelivu] není od l. 3. 1996, kdy nabyl účinnosti tento zákon, střelnou zbraní, k jejímuž vyrobení, opatření a přechovávání je třeba povolení ve smyslu § 185 tr. zák.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 17.04.1997

Spisová značka: 4 To 255/97

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Působnost trestních předpisů časová

Předpisy: 140/1961 Sb. § 16 odst. 1
§ 185

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvolání obžalovaného Krajský soud v Českých Budějovicích zrušil částečně rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 2. 1997 sp. zn. 5 T 534/95 podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř., a to ve výroku o vině trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák., v důsledku toho i v celém výroku o trestu a sám obžalovaného zprostil obžaloby v této části. Dále rozhodl o trestu za trestné činy, ohledně nichž zůstal napadený rozsudek nedotčen.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 2. 1997 sp. zn. 5 T 534/95 byl obžalovaný V. M. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 3 tr. zák.,

trestným činem ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 201 písm. d) tr. zák. a trestným činem nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák.

Trestné činy ublížení na zdraví a ohrožení pod vlivem návykové látky spáchal podle zjištění soudu prvního stupně obžalovaný tím, že dne 27. 4. 1995 kolem 02.45 hodin po předchozím požití alkoholických nápojů řídil v Českých Budějovicích osobní automobil zn. Alfa Romeo, přičemž v jeho krvi bylo v té době nejméně 1,63 promile alkoholu, a v takovém stavu na železničním přejezdu nerespektoval světelné a zvukové výstražné signály přejezdového zabezpečovacího zařízení, objel zleva závoru a na kolejišti byl s vozidlem zachycen projíždějícím vlakem tak, že při střetu utrpěl spolujezdec na pravém předním sedadle K. H. těžké zranění, kterému na místě podlehl, spolujezdkyně M. L. utrpěla řezné rány víček pravého oka a pravého předloktí, otřes mozku I. stupně, zlomeninu dolní čelisti vpravo bez známek posunu, zlomeninu žeber vpravo, zhmoždění v oblasti pravého kyčelního kloubu, krevní výron v okolí pravé ledviny a přeríznutí šlachy natahovače palce pravé ruky s dobou léčení a pracovní neschopností přesahující 60 dnů a spolujezdec J. B. utrpěl zhmoždění obou plic v jejich dolních polovinách, otřes mozku těžkého stupně, rozsáhlou tržně zhmožděnou ránu na pravém předloktí a četné oděrky na těle s pracovní neschopností v délce dvou měsíců.

Trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák. spáchal obžalovaný podle zjištění okresního soudu tím, že v přesně nezjištěné době zakoupil od nezjištěné osoby samonabíjecí pistoli zn. Walther model P 88 9 Compact ráže 9 mm P. A. K., kterou měl ve svém držení až do dne 27. 4. 1995, kdy byla zajištěna orgány policie při dopravní nehodě na železničním přejezdu ve vozidle Alfa Romeo.

Za to byl obžalovaný odsouzen podle § 224 odst. 3 tr. zák., za použití § 35 odst. 2 tr. zák., k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání čtyř roků za současného zrušení výroku o trestu z rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 11. 1995 sp. zn. 5 T 211/94. Podle § 39a odst. 3 tr. zák. byl obžalovaný k výkonu trestu zařazen do věznice s dozorem. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. byl obžalovanému uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na osm roků. Podle § 55 odst. 1 tr. zák. byl obžalovanému uložen trest propadnutí věci, a to pistole zn. Walther model P 889 Compact ráže 9 mm P. A. K.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. bylo obžalovanému uloženo zaplatit na náhradě škody bolestného poškození M. L. částku 4200 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla tato poškozená odkázána se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě odvolání. Prostřednictvím svého obhájce uvedl, že nepopírá nález pistole ve svém automobilu, nepopírá, že tuto pistoli žádal od vyšetřovatele vrátit. Tvrdí však, že pistole nebyla jeho, netroufal se tak hájit vzhledem k tomu, že držitel pistole při dopravní nehodě zemřel. Uvedl dále, že se nechal ujistit svými kamarády, ale zejména přáteli zemřelého, že zbraň nepodléhá přihlašovací povinnosti. Ani v současné době nechce vypovídat v neprospěch zemřelého. Tvrdí pouze, že o zbrani se dozvěděl až v souvislosti s dopravní nehodou. Sám ji nedržel, tento trestný čin nespáchal a domáhá se zproštění podle § 226 písm. a) tr. ř.

V další části odvolání připustil, že zavinil dopravní nehodu za okolností uvedených ve výroku rozsudku. Požádal však, aby nadřízený soud přezkoumal, zda je na místě právní kvalifikace podle § 224 odst. 3 tr. zák.

Z podnětu tohoto odvolání přezkoumal krajský soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. napadený rozsudek i řízení jemu předcházející a dospěl k těmto závěrům:

V řízení, jež napadenému rozsudku předcházelo, nedošlo k takovým podstatným vadám, jež by měly

negativní vliv na jeho věcnou správnost. Již v přípravném řízení byly opatřeny a procesně zajištěny důkazy potřebné k náležitému objasnění věci. Tyto důkazy provedl soud prvního stupně v hlavním líčení způsobem nevybočujícím z mezí příslušných zákonných ustanovení. Nad tento rámec provedl důkaz ještě aktualizovanou lékařskou zprávou týkající se poškozené M. L. a vyslechl svědka Ing. O. Š., vyšetřovatele, a to k objasnění okolností vztahujících se ke skutku popsánému v bodě 2. napadeného rozsudku.

Provedené důkazy hodnotil soud prvního stupně způsobem, který odpovídal ustanovení § 2 odst. C tr. ř., a na tomto základě učinil skutková zjištění, která jsou správná.

Za správné označil Krajský soud v Českých Budějovicích i právní závěry týkající se skutku uvedeného pod bodem 1 . napadeného rozsudku a podrobně rozvedl, proč se v těchto otázkách ztotožnil se závěry okresního soudu.

Pokud však jde o výrok o vině v bodě 2. napadeného rozsudku, v němž byl obžalovaný uznán vinným skutkem stručně vyjádřeným jako nedovolené držení střelné zbraně kvalifikovaným jako trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák., uvedl Krajský soud v Českých Budějovicích, že jej nemůže považovat za správný. V tomto směru shledal základní pochybení v právních úvahách a závěrech soudu prvního stupně.

Okresní soud zdůraznil, že neměl pochybnosti o faktu, že uvedená pistole je skutečně zbraní ve smyslu zákona, k jejímuž držení je třeba povolení. Existence takového povolení u obžalovaného nebyla zjištěna. Pochybnosti neměl soud ani o tom, že pistole zajištěná ve vozidle obžalovaného byla skutečně jeho majetkem. V návaznosti na to vyjádřil přesvědčení, že obžalovaný při získání zbraně, která již tím, jak vypadá, nutně budí dojem zbraně, nikoli např. nějakého ozdobného předmětu či hračky, byl seznámen s charakteristikou takové zbraně včetně možnosti jejího využívání, a že tedy při jejím získání jednal minimálně v eventuálním úmyslu ve smyslu ustanovení § 4 písm. b) tr. zák. Okresní soud tedy dospěl k závěru, že se obžalovaný v naznačeném směru dopustil protiprávního jednání kvalifikovaného správně již obžalobou jako trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák.

Tyto úvahy by mohly obstát, pokud by věc byla posuzována v době účinnosti zákona č. 147/1983 Sb., o zbraních a střelivu, neboť za účinnosti tohoto zákona byla uvedená zbraň považována za zbraň nedovolenou (viz § 34 citovaného zákona). Je třeba poznamenat, že citovaný zákon byl účinný do 29. 2. 1996.

V daných souvislostech je pro lepší objasnění této problematiky třeba uvést nejprve v teoretické rovině následující úvahy:

Ustanovení § 185 odst. 1 tr. zák. je zákonným ustanovením, jehož jeden ze základních pojmových znaků, a to pojem střelná zbraň, je vykládán speciálním právním předpisem, kterým je zákon o střelných zbraních a střelivu, nyní č. 288/1995 Sb., dříve, v době spáchání činu, zákon č. 147/1983 Sb. Vzhledem k tomu musí být zákon o střelných zbraních a střelivu považován při výkladu a aplikaci ustanovení § 185 odst. 1 tr. zák. za součást tohoto trestněprávního ustanovení, neboť teprve v jejich nedílné jednotě lze přesně specifikovat, zda a jaké jednání je trestným činem nedovoleného ozbrojování podle citovaného zákonného ustanovení.

Dále je třeba zmínit ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák., podle něhož se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán, podle pozdějších znění zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.

Konkrétní čin konkrétního pachatele je tedy nutno podřadit pod všechny souhrny trestněprávních

norem, které byly v účinnosti v době počínající dnem spáchání činu a končící dnem rozhodnutí ve věci. Je tedy nutno posoudit skutek ze všech hledisek významných v konkrétním jednotlivém případě pro otázku trestnosti činu podle všech v úvahu přicházejících souhrnů trestněprávních norem, přičemž pro otázku, kterého souhrnu norem bude použito, je rozhodující porovnání, které z těchto různých posouzení je jako celek pro pachatele nejpříznivější. Je pochopitelné, že pro pachatele bude nejpříznivější, jestliže se po porovnání souborů trestněprávních norem dospěje k závěru, že by jeho čin nenaplňoval znaky žádného trestného činu a nepřicházelo by v úvahu ani postoupení k mimosoudnímu vyřízení z důvodu, že skutek by mohl být příslušným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění.

Trestností činu se rozumí všechny podmínky relevantní pro výrok o vině i o trestu. Trestněprávními normami, jejichž souhrn může být rozhodující pro posouzení trestnosti činu z hlediska, který souhrn norem jako celek je pro pachatele příznivější, jsou vedle dalších také ustanovení popisující druhově určitý trestný čin včetně toho, která mimotrestní norma vyplňuje tzv. blanketní dispozici a určující trestní sankci, jakož i ustanovení vymezující pojem trestného činu, ustanovení o nebezpečnosti činu pro společnost, ustanovení o okolnostech vylučujících protiprávnost, ustanovení o zavinění a dalších základech trestní odpovědnosti.

Tyto obecné úvahy bylo třeba aplikovat na posuzovaný případ následujícím způsobem. Již výše bylo naznačeno, že zákon o zbraních a střelivu vymezující pojem střelné zbraně, tedy zbraně, k jejímuž držení a nošení je třeba povolení, je z hlediska výkladu zákona součástí ustanovení § I 85 odst. 1 tr. zák., a z tohoto pohledu je třeba jej chápat v nedílné jednotě s tímto trestněprávním ustanovením jako trestněprávní normu rozhodující pro posouzení trestnosti činu, to pochopitelně ve spojení s dalšími zákonnými ustanoveními. To ve svém důsledku znamená, že změna zákona o střelných zbraních a střelivu, k níž došlo právě zákonem č. 288/1995 Sb., musela nalézt svůj odraz i v právních úvahách z pohledu ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák.

V době spáchání činu, kdy platil zákon č. 147/1983 Sb., by posuzovaný čin vykazoval znaky skutkové podstaty trestného činu nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák. a v tomto smyslu by obstály úvahy soudu prvního stupně. V době, kdy věc okresní soud posuzoval, však již měl právě z hlediska § 16 odst. 1 tr. zák. vážít, zda pro obžalovaného není příznivější aplikovat ustanovení § 185 odst. 1 tr. zák., ve spojení s nyní účinným zákonem o střelných zbraních. V těchto souvislostech je pak nutné zdůraznit, že posuzovaná zbraň již nemůže být, a to počínaje účinností zákona o střelných zbraních č. 288/1995 Sb., tj. dnem 1. 3. 1996, považována za zbraň podléhající registraci (srov. ustanovení § 17 odst. 1 písm. c/ citovaného zákona). Jde totiž o plynovku dovoleného výrobního provedení, jejíž konstrukce vylučuje použití kulového náboje nebo náboje s hromadnou střelou. Tento závěr je podložen odborným vyjádřením Policie ČR, Správy Jihočeského kraje, odboru kriminalistické techniky a expertiz České Budějovice, z něhož bez důvodných pochybností vyplývá, že posuzovaná samonabíjecí pistole německé výroby je schopna střelby nábojkami bez obsahu klasické pevné střely, její konstrukce nedovoluje střelbu náboji s obsahem pevných klasických střel. To ostatně vyplývá i ze zjištění, že v hlavní uvedené plynovky je přepážka (je patrná při pečlivější prohlídce zbraně).

Vlastnictví takové zbraně může fyzická osoba nabýt, je-li starší osmnácti let a má způsobilost k právním úkonům (srov. § 18 téhož zákona).

Uvedené skutečnosti v konečném důsledku znamenají, že podle nynější právní úpravy (účinné již v době rozhodování soudu prvního stupně) nebylo možné posoudit předmětný skutek jako trestný čin nedovoleného ozbrojování podle § 185 odst. 1 tr. zák., ani jako odpovídající přestupek. Při respektování shora uvedených zásad charakterizujících výklad ustanovení § 16 odst. 1 tr. zák. pak nebylo možné činit jiný závěr, než že nynější právní úprava je pro obžalovaného příznivější, takže je třeba ji aplikovat. Již soud prvního stupně měl tedy v případě druhého skutku postupovat podle § 226 písm. b) tr. ř. a obžalovaného obžaloby zprostit.

Vzhledem k těmto skutečnostem nemohl napadený rozsudek ve výroku o vině v bodě 2 a v důsledku toho ani ve výroku o trestu obstát. Za nezávadný odvolací soud považoval výrok o povinnosti obžalovaného k náhradě škody, jakož i výrok o odkázání poškozeně M. L. se zbytkem uplatněného nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Za tohoto stavu věci odvolací soud k podanému odvolání napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. částečně zrušil, a to ve vadné části výroku o vině a v důsledku toho i v celém výroku o trestu. Dále postupoval podle § 259 odst. 3 tr. ř., a jelikož k tomu měl dostatek podkladů ve skutkových závěrech soudu prvního stupně, sám ve věci rozhodl rozsudkem o vině i trestu.

Z důvodů shora rozvedených zprostil obžalovaného podle § 226 písm. b) tr. ř. obžaloby, která mu kladla za vinu, že v přesně nezjištěné době zakoupil od nezjištěné osoby samonabíjecí pistoli zn. Walther model P 88-9 Compact ráže 9 mm P. A. K., kterou měl ve svém držení až do dne 27. 4. 1995, kdy byla zajištěna orgány policie při dopravní nehodě na železničním přejezdu ve vozidle zn. Alfa Romeo, čímž měl spáchat trestný čin nedovoleného ozbrojení podle § 185 odst. 1 tr. zák.

Pokud jde o trest, vycházel krajský soud zejména z ustanovení § 23 a § 31 odst. 1 tr. zák. V mezích kritérií daných těmito zákonnými ustanoveními zhodnotil rozhodné okolnosti, zejména stupeň nebezpečnosti činu obžalovaného pro společnost, možnost nápravy a poměry obžalovaného, měl na zřeteli účel trestu (ochranu společnosti, individuální a generální prevenci). Nepřehlédl ani nutnost aplikace ustanovení § 35 odst. 2 tr. zák.